

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

รับที่..... 8463 ว. ๑

๗ ต.ค. ๒๕๕๒ ๑๙.๒๐

ที่ อก 5221/ 3546

กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี

กรุงเทพฯ 10400

สายรับที่ ๘๓๕

วันที่ ๗ ต.ค. ๒๕๕๒

เวลา ๑๕.๓๕

6 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอขยายระยะเวลาการรับชำระเงินในการซื้อหุ้นคืนที่เกินกรอบอายุของกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0204/10737 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2542

ตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 เห็นชอบในแนวทางการจัดตั้งกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความแข็งแกร่งและลดต้นทุนทางการเงินให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์สูง โดยเป็นกองทุนปิด อายุกองทุน 10 ปี และให้กระทรวงการคลังจัดสรรเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในวงเงิน 1,000 ล้านบาท เพื่อลดทุนในกองทุนรวมดังกล่าว ความละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง นี้

กระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมขอเรียนสรุปความเป็นมา ผลการดำเนินงานของกองทุนรวม ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

1. ความเป็นมา

1.1 กระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีคำสั่งที่ 196/2542 ลงวันที่ 17 กันยายน 2542 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา นโยบายการลงทุนของกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีนายสมภพ อมาตยกุล เป็นประธานคณะกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่กำหนดขอบเขตและนโยบายการลงทุนของกองทุนรวม กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์ จัดการกองทุนรวม พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ปัจจุบัน ผู้ที่ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการฯ คือ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

1.2 ต่อมาเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2543 กระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ลงนามในสัญญาไว้จ้างบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด ให้เป็นผู้บริหารจัดการกองทุนรวม มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนรวม ซึ่งจะครบกำหนดอายุในวันที่ 27 กรกฎาคม 2553

2. ผลการดำเนินงาน

2.1 ตลอดระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีวิสาหกิจสนใจติดต่อกับกองทุนรวม ทั้งสิ้นจำนวน 2,427 ราย และวิสาหกิจได้ยื่นแผนธุรกิจ เพื่อขอรับการพิจารณาสนับสนุนเงินร่วมลงทุน

จำนวน 472 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.44 ซึ่งกองทุนรวมได้อนุมัติเข้าร่วมลงทุน/สนับสนุนทางการเงินแก้วิสาหกิจ จำนวน 81 ราย วงเงินจำนวน 847 ล้านบาท และกองทุนรวมได้ชำระเงินร่วมลงทุน/สนับสนุนทางการเงินแก้วิสาหกิจ จำนวน 68 ราย เป็นเงินจำนวน 714.05 ล้านบาท ทั้งนี้ การร่วมลงทุนที่กล่าวจะครอบคลุมกลุ่มอุตสาหกรรมหลักทั้งภาคการผลิต การค้า และการบริการ รวมทั้งยังได้กระจายการลงทุนไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์และการพัฒนาตามนโยบายการลงทุนที่กำหนดไว้ ซึ่งวิสาหกิจที่กองทุนรวมได้ร่วมลงทุนในแต่ละภาคอุตสาหกรรมได้เติบโตขึ้น และสามารถสร้างรายได้แก่ประเทศไทยประมาณ 21,530 ล้านบาท และก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งสิ้นกว่า 14,000 คน

2.2 กองทุนรวมมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 จำนวน 913.93 ล้านบาท โดยมีทรัพย์สินที่เป็นเงินสดจำนวนประมาณ 667.28 ล้านบาท และเงินลงทุนในวิสาหกิจซึ่งคำนวณตามมูลค่าเงินลงทุนเริ่มต้น (Cost Method) จำนวน 526.69 ล้านบาท หรือหากคำนวณตามมาตรฐานการบัญชีของเงินลงทุนโดยบันทึกกำไรดุล (Equity Method) จะมีมูลค่าเงินลงทุน จำนวน 246.65 ล้านบาท

2.3 นโยบายการลงทุนของกองทุนรวมเป็นการเข้าร่วมลงทุน โดยเข้าไปถือหุ้นของวิสาหกิจที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ โดยมุ่งหวังให้วิสาหกิจนั้นสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และเติบโตได้อย่างมั่นคง รวมทั้งมุ่งหวังในการพัฒนาวิสาหกิจเข้าสู่ตลาดทุนต่อไป ทั้งนี้ กองทุนรวมจะถอนตัวจากวิสาหกิจร่วมทุนเมื่อครบกำหนดตามสัญญา.r่วมทุน ซึ่งการถอนตัวมี 3 วิธี คือ 1) ขายหุ้นคืนให้กับเจ้าของกิจการเดิม 2) ขายหุ้นให้กับบุคคลภายนอกที่ประสงค์จะเข้าเป็นผู้ร่วมทุนรายใหม่ และ 3) ขายหุ้นให้กับประชาชนทั่วไปในกรณีที่กิจการนั้นเป็นบริษัทขาดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

2.4 ปัจจุบันกองทุนรวมได้เริ่มทยอยถอนตัวจากการลงทุนในวิสาหกิจแล้วจำนวน 18 ราย คิดเป็นเงิน 187.38 ล้านบาท อายุ平均 3 ปี ตั้งแต่ 1 ปี จนถึง 5 ปี มาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงที่ผ่านมา มีผลทำให้รายได้ของวิสาหกิจลดลง วิสาหกิจหลายรายประสบปัญหาขาดทุน และอาจไม่สามารถซื้อหุ้นคืนภายใต้กำหนดอายุของกองทุนรวมได้ ซึ่งหากจัดกลุ่มการลงทุนจำแนกตามสถานะของวิสาหกิจแล้วมี 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่เลิกกำหนดการซื้อหุ้นคืนแล้ว (Default) จำนวน 20 ราย เงินลงทุน 133 ล้านบาท 2) กลุ่มเสี่ยงที่อาจไม่สามารถซื้อหุ้นคืนได้ (Risky) จำนวน 5 ราย เงินลงทุน 63 ล้านบาท และ 3) กลุ่มที่อยู่ในขั้นตอนของการกระบวนการทางกฎหมาย จำนวน 8 ราย เงินลงทุน 41 ล้านบาท

เมื่อร่วมทั้ง 3 กลุ่มข้างต้นแล้ว คิดเป็นเงินลงทุนทั้งสิ้น 237 ล้านบาท ซึ่งกองทุนรวมได้พยายามเจรจาและติดตามการซื้อหุ้นคืนอย่างใกล้ชิด อายุ平均 3 ปี ภายใต้สัญญาร่วมทุนมีข้อกำหนดการซื้อหุ้นคืนจากกองทุนรวม ซึ่งหากวิสาหกิจไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญารือหุ้นคืนได้ กองทุนรวมก็จะติดตามโดยเสนอข้อพิพาทผ่านสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยจะมีกระบวนการไกล่เกลี่ยเพื่อให้การพิจารณาซึ่งคาดทำได้รวดเร็วขึ้น

3. ปัญหาและอุปสรรค

3.1 เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจะเห็นว่า การบริหารจัดการกองทุนรวมไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น 1) วิสาหกิจ

ขาดความรู้ความเข้าใจในการร่วมลงทุน และขาดความรู้ในการจัดทำแผนธุรกิจ 2) วิสาหกิจมีหนี้สินต่อทุนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในการอนบายนายการลงทุน ทำให้กองทุนรวมไม่สามารถเข้าร่วมทุนได้ 3) โครงสร้างระบบบัญชีของธุรกิจยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่โปร่งใส และขาดหลักธรรมาภิบาล 4) วิสาหกิจหลายรายยังต้องการเงินทุนในรูปสินเชื่อมากกว่าเงินร่วมลงทุนในหุ้น เนื่องจากความกังวลในเรื่องการครอบจำกิจการ และ 5) โครงการไม่มีศักยภาพในการลงทุน และความเป็นไปได้ของโครงการค่อนข้างต่ำ เป็นต้น

3.2 อย่างไรก็ดี กองทุนรวมได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องไปแล้ว บางประการ เช่น 1) ได้มีการจัดสัมมนาประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการ ในเรื่องการร่วมลงทุน เพื่อให้ทราบถึงหลักการ แนวทาง และขั้นตอนในการเข้าร่วมลงทุน รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับ 2) ได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการร่วมทุนให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น จากเดิมที่กำหนดสัดส่วนหนี้สินต่อทุนในอัตรา 2:1 ได้แก้ไขเป็น 3:1 และ 3) ได้มีการผ่อนปรนเงื่อนไขการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น ขยายระยะเวลาการเขียนทะเบียนของวิสาหกิจร่วมทุนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี ออกไปถึงวันที่ 30 มกราคม 2554 และยกเว้นภาษีเงินได้ที่เกิดจากการขายหุ้นของวิสาหกิจในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

4. ความเห็น

4.1 จากการที่คณะกรรมการตรวจสอบได้มีมติให้จัดตั้งกองทุนรวมในรูปแบบของกองทุนปิด อายุ 10 ปี ดังนี้ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าว ต้องปิดกองทุนรวมและดำเนินการชำระบัญชีต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุมัติในเบื้องต้น อย่างไรก็ดี จากราษฎร์ภูมิที่จะถือตัวในปัจจุบัน การถอนตัวในวิสาหกิจร่วมทุนที่มีผลประกอบการขาดทุนคงจะกระทำได้ไม่ง่ายนัก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เหลืออยู่เพียงปีเดียวของกองทุนรวม และหากจะใช้วิธีดำเนินการทางกฎหมาย เพื่อบังคับขายหุ้นวิสาหกิจร่วมทุนทุกรายที่กองทุนรวมถืออยู่ ก็จะเป็นการซ้ำเติมวิสาหกิจร่วมทุนเหล่านี้ ส่งผลให้วิสาหกิจร่วมทุนที่ถูกดำเนินคดีเสียโอกาสในการขยายกิจการ และไม่เป็นผลดีต่อวิสาหกิจที่ยังมีศักยภาพในการเติบโตต่อไป รวมทั้งอาจไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนรวมที่มุ่งหวังให้วิสาหกิจเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และเติบโตได้อย่างมั่นคง ดังนี้ กระบวนการคัดเลือกและตรวจสอบอุตสาหกรรม จึงมีความเห็นว่า ควรจะมีมาตรการช่วยเหลือวิสาหกิจร่วมทุนที่ถือว่า ให้สามารถประกันประกอบอาชีวกรอบอายุกองทุนรวม ดำเนินการต่อไปได้ โดยการขยายระยะเวลารับชำระเงินในการซื้อหุ้นคืนเกินกรอบอายุกองทุนรวม

4.2 แม้ว่าการขยายระยะเวลารับชำระเงินในการซื้อหุ้นคืนเกินกรอบอายุกองทุนรวม ที่ถือว่า จะส่งผลให้ภาครัฐได้รับเงินลงทุนคืนมากกว่าที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่จะเป็นผลดีต่อวิสาหกิจร่วมทุน และต่อกองทุนรวมโดยตรง ดังนี้

4.2.1 ผลดีต่อวิสาหกิจร่วมทุน

1) เป็นการช่วยเหลือวิสาหกิจที่มีความต้องการในการดำเนินธุรกิจแต่ยังไม่มีความสามารถในการซื้อหุ้นคืนภายในการรอบอายุกองทุนรวม สามารถทยอยชำระเงินในการซื้อหุ้นคืนได้ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสภาพคล่องให้กับวิสาหกิจต่อไปได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

2) ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินการทางกฎหมาย

4.2.2 ผลดีต่อกองทุนรวม

- 1) มีโอกาสได้รับเงินลงทุนและผลตอบแทนเพิ่มขึ้นหลังจากชำระบัญชีประมาณ 52 ล้านบาท จาก 863.20 ล้านบาท (กรณีไม่ขยายระยะเวลาจ่ายเงิน) เป็น 915.20 ล้านบาท (กรณีขยายระยะเวลาจ่ายเงิน) ทั้งนี้ ตัวเลขที่กล่าวประเมินจากสถานะความน่าจะเป็น ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2552
- 2) ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินการทางกฎหมาย
- 3) รักษาภาพลักษณ์ที่ดีของกองทุนรวม ซึ่งเป็นกองทุนที่ภาครัฐตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนวิสาหกิจร่วมทุนที่กล่าว

4.3 จากข้อเท็จจริงข้างต้นกระทรวงการคลังและกระทรวงอุดหนาทกรรมจึงเห็นว่า เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งกองทุนรวมและวิสาหกิจร่วมทุนให้สามารถด้อยรอดได้ภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวย ควรที่จะขยายระยะเวลาจ่ายเงินออกไปอีก 3 ปี 6 เดือน (ประมาณการจาก การดำเนินการฟ้องร้องผ่านอนุญาโตตุลาการ สำหรับวิสาหกิจรายที่อยู่ในกลุ่มเลยกำหนดการซื้อหุ้นแล้ว : Default) นับจากวันที่กองทุนรวมครบกำหนดอายุ คือจากวันที่ 27 กรกฎาคม 2553 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2557 ซึ่งในระหว่างการขยายระยะเวลาจ่ายเงิน จะไม่มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกองทุน แต่จะมีค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีเท่านั้น

4.4 ภายหลังจากการชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้วและมีทรัพย์สินคงเหลือ หากเห็นว่า มีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจต่อไป ก็อาจจัดตั้งกองทุนรวมขึ้นใหม่ และพิจารณาปรับปรุง แก้ไขปัญหาจากการดำเนินงานของกองทุนแรก เพื่อให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุนสามารถพัฒนาได้อย่าง มีประสิทธิภาพและยั่งยืนเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติขยายระยะเวลาจ่ายเงิน ในการซื้อหุ้นคืนที่เกินกรอบอายุของกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ออกไป อีก 3 ปี 6 เดือน จากวันที่ 27 กรกฎาคม 2553 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2557 ด้วย ขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาญชัย ชัยรุ่งเรือง)

(นายกรณ์ ชาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดหนาทกรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โทรศัพท์ 02-278-8800 ต่อ 525, 272

โทรสาร 02-278-8800 ต่อ 433